

**การพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1
THE STRATEGIC DEVELOPMENT TO ACCOMMODATE
THE ASEAN COMMUNITY OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION IN THE LOWER CENTRAL PROVINCES REGION 1**

สรรรเสริญ หมายสวัสดิ์
Mr. Sansern Maisawad

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 (2) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 (4) ศึกษาสมการพยากรณ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์กับประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 (5) ศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และ (6) ศึกษาแนวทางการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงผสม โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณคือ พนักงานระดับปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 จำนวน 330 คน และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) กลุ่มนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (2) กลุ่มปลัด/พนักงานระดับหัวหน้างานขององค์การบริหารส่วนตำบล และ (3) กลุ่มผู้บริหารส่วนราชการ/

¹ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

นักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านประชาคมอาเซียนและท้องถิ่น ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคลและการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. ประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในแต่ละด้านพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์กับประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์คือ สมรรถนะของพนักงาน องค์กรแห่งการเรียนรู้ และภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยที่สามารถนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้

5. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคพบว่า นโยบายรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่ขาดการสนับสนุนอย่างเข้มข้นในทางการปฏิบัติจึงทำให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น (1) ขาดการกำหนดเป้าหมายและแนวทางที่เหมาะสมกับพื้นที่/ชุมชน(2) ขาดการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ (3) ไม่มีหน่วยงานเฉพาะสำหรับดูแลภารกิจการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยตรง (4) ขาดการสนับสนุนจากรัฐบาล เช่น งบประมาณ (5) ประชาชนไม่เห็นถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (6) ทศนคติของประชาชนชาวไทยที่มีต่อประเทศเพื่อนบ้านในฐานะของผู้ที่ด้อยกว่า (6) การดำเนินงานจากส่วนกลางขาดความชัดเจน และ (7) พนักงานขาดความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการพัฒนาตัวเอง

6. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่สำคัญคือ 1) กำหนดเป้าหมายและแนวทางที่เหมาะสมกับพื้นที่/ชุมชนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) พัฒนาพนักงานให้มีทักษะและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง 3) พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น 4) ให้ความรู้ด้านประชาคมอาเซียนในทุกมิติที่สามารถดำเนินการได้แก่ประชาชน 5) พัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ และ 6) ปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่โดยมีการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาหรือหน่วยวิเทศสัมพันธ์

คำสำคัญ : การพัฒนายุทธศาสตร์/ประชาคมอาเซียน/องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The research title was “The Strategic Development to Accommodate The ASEAN Community of Subdistrict Administrative Organization in The Lower Central Provinces Region 1”

The purposes of this research were : (1) Study on strategic issues to accommodate the ASEAN community for Subdistrict Administrative Organization in The lower central provinces region 1. (2) Study on The factors involved in strategic issue development for Subdistrict Administrative Organization in The lower central provinces region 1. (3) Study on the relation between associated factors with the development of strategic issues with strategic issues to accommodate the ASEAN community of Subdistrict Administrative Organization in the lower central provinces region 1. (4) Study on the predicted equation between associated factors with the development of strategic issues with strategic issues to accommodate with the ASEAN community of Subdistrict Administrative Organization in The lower central provinces region 1. (5) Study on problems and obstacles in the operation to accommodate the ASEAN Community and (6) study on the development of strategic issues for Subdistrict Administrative Organization in The lower central provinces region 1. The researchers used mixed methods by using quantitative and qualitative researches. In the quantitative research sample, there were 330 participants of Subdistrict Administrative Organization in the lower central provinces region 1 and in the qualitative research has 3 sample groups including (1)Group of Chief Executive of The Subdistrict Administrative Organization. (2) Group of Chief Administrator / Supervisors of TheSubdistrict Administrative Organization and (3) Chief Officer / Academicians that specialize in the ASEAN Community and Local Administration. The data was collected by individualized depth interviews and Focus group discussions.

The research results were:

1. The Strategic issues of the ASEAN Community for Subdistrict Administrative Organization in the lower central provinces region 1 in the perspective in each side of point of view had the mean in the high level.
2. The Factors involved strategic issue development in the perspective had the mean in the high level.
- 3.TheAnalysis result of correlation between associated factors involved in development of strategic issues with strategic issues for The ASEAN community of Subdistrict Administrative

Organization in the lower central provinces region 1 was positively correlated with statistical significance.

4. The multiple regression results of the analysis were the factors involved in strategic issue development which are staff competency, Learning Organization and Leadership. these factors can be built into the predicted equation in forms of raw scores and standard scores.

5. The research result found that the problems and obstacles were the government policy about giving top priorities to the ASEAN community. However, there are lack of support on the intense practices. The causes are several problems, for example, (1) lack of targets and procedures to approach the area / community. (2) Lack of obvious guidelines in the development of the network in the area. (3) No specialized agencies to take care of the mission for The ASEAN community. (4) Lack of support from the government, such as budgets. (5) Citizens do not realize the importance of the ASEAN community. (6) Attitudes of the Thai citizens towards the neighboring countries as the inferiors (7) Central operations are lack of clarity and (8) staff are lack of enthusiasm and motivation in self-development.

6. The appropriate keys in the development of strategic issues are (1) targets and appropriate approach to the area /community to accommodate the ASEAN community. (2) Development of staff skills and knowledge involved. (3) Improved operation for higher efficiency. (4) To provide knowledge on the ASEAN Community in all dimensions to the citizens. (5) Network development in the area and (6) restructuring of Subdistrict Administrative Organization for consistency for the context of areas with the establishment of the ASEAN Studies Center or International Affairs Unit.

1. บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้ก่อให้เกิดการรวมตัวกันของ 10 ประเทศที่เป็นสมาชิกสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations ; ASEAN) หรืออาเซียน ซึ่งประกอบด้วยอินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม บรูไน ลาว พม่า และกัมพูชา โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาอาเซียนเดิมไปสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลักในการสร้างความร่วมมือ ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียน คือ การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีการจัดทำกฎบัตรอาเซียนหรือ
 ธรรมนูญอาเซียน เพื่อวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร และแผนงานการจัดตั้ง
 ประชาคมอาเซียน (Blueprints) ในทั้ง 3 เสาหลัก ทั้งนี้ เป้าหมายหลักของการรวมตัวเป็นประชาคม
 อาเซียนคือ การสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้าน
 การเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี
 สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และประชาชนในอาเซียนมี
 ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (สุทธิ แก้วเขียว, 2553, หน้า 4)

รัฐบาลไทยได้กำหนดนโยบายที่สำคัญด้านประชาคมอาเซียนคือ “เพื่อนำประเทศไทย
 ไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความ
 เข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง” โดยเร่ง
 ดำเนินการตามข้อผูกพันในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และความ
 มั่นคง ตลอดจนการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในและภายนอกภูมิภาค นอกจากนี้
 นโยบายดังกล่าวได้ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแผน
 ยุทธศาสตร์ขององค์กรใหม่เพื่อจัดทำกลยุทธ์ และกิจกรรม/โครงการให้สอดคล้องกับนโยบาย
 รัฐบาล โดยมีการกำหนดให้มีการเตรียมความพร้อมใน 3 ด้านคือ (1) การเตรียมความพร้อมของ
 ภาครัฐ โดยกระทรวงการต่างประเทศได้เสนอให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานหรือส่วนงานที่รับผิดชอบ
 ประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง (ASEAN Unit) ในแต่ละหน่วยงาน การพัฒนาศักยภาพข้าราชการ
 ทั้งด้านการทำงานในเวทีระหว่างประเทศและทักษะภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน นอกจากนี้
 ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกำลังเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับ
 พันธกรณีของไทยภายใต้กรอบอาเซียนในทั้ง 3 เสา (2) การเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน
 โดยการสร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน
 และ (3) การเตรียมความพร้อมของภาคเอกชน มีผู้แทนภาคเอกชนในคณะกรรมการอาเซียน
 แห่งชาติ ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคม
 ธนาคารไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศได้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับทั้ง 3 หน่วยงาน เพื่อ
 พัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถใช้โอกาสจากการ
 เปิดตลาดเสรีอาเซียนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อลดทอน
 ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคธุรกิจไทย โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในระดับพื้นที่ในการดำเนินงานตาม
 กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล กรม
 ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นที่ตนรับผิดชอบมีคุณภาพ

ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ จากกระแสการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ย่อมมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของส่วนราชการในระดับนโยบาย โดยส่วนราชการต่างมีการปรับตัวเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องมีการปรับตัวตามอย่างหลีกเลี่ยงมิได้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี โดยลักษณะภูมิศาสตร์ทางเศรษฐกิจสามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (1) พื้นที่สูงเขตอนุรักษ์คือ ตอนเหนือกาญจนบุรี (2) พื้นที่เกษตรดั้งเดิมคือ สุพรรณบุรี กาญจนบุรีตอนล่าง บางส่วนนครปฐม และราชบุรี และ (3) พื้นที่เศรษฐกิจที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง (พื้นที่ตอนล่าง) คือ นครปฐม และราชบุรี ทั้งนี้ ระบบเศรษฐกิจจะเน้นที่การพึ่งพิงภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, หน้า 24-41) ได้กล่าวถึงทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 และการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในการเตรียมความพร้อมรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ไว้ ดังนี้ (1) ประชาคมเศรษฐกิจ เป็นทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน และการบริการ (2) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม เป็นทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ช่องว่างการพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรม และ (3) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง เป็นทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความมั่นคง/ การเมือง แรงงานข้ามชาติ ภัยพิบัติ กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555, หน้า 32) ได้เสนอแนะว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ควรมีการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่เป็นพื้นที่ชายแดนติดกับพม่าและโอกาสเชื่อมโยงการพัฒนาทั้งโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกและเขตนิคมอุตสาหกรรมทวาย กับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคตะวันออก รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาทั้งประเทศเพื่อนบ้านในระดับภูมิภาคโลกตามแผนการพัฒนาด้านแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) เห็นได้ว่า กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา สภาพ ซึ่งอาจทำให้สภาพสังคมต้องเสถียร และเกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับภารกิจ และต้องมีการกำหนดกิจกรรมเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาในแต่ละด้านอย่างเหมาะสมจึงเป็นประเด็นที่สำคัญที่จะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 มีศักยภาพสูงในการพัฒนา และสามารถกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อรองรับ

ผลกระทบที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่น และสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะนำไปสู่การสร้างและพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และสามารถป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่น รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์ต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในแต่ละด้าน
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์กับประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1
- 2.4 เพื่อศึกษาสมการพยากรณ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์กับประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1
- 2.5 เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 2.6 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ของ อบต. จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) การบริหารการเปลี่ยนแปลง (2) แผนยุทธศาสตร์ (3) องค์การแห่งการเรียนรู้ (4) เครือข่าย (5) ภาวะผู้นำ และ (6) สมรรถนะของพนักงาน และศึกษาถึงประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ใน 3 เสาหลัก ได้แก่ ด้านประชาคมการเมืองและ ความมั่นคงอาเซียน ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

3.2 ขอบเขตด้านประชากร จะทำการศึกษาวิจัยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดนครปฐม จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามจากพนักงานระดับปฏิบัติงานของ อบต. และศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์จาก (1) นักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านประชาคมอาเซียน และท้องถิ่น (2) ผู้บริหารส่วนราชการของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 (3) นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล (4) ปลัด/พนักงานระดับหัวหน้างานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษารวม 1 ปี 6 เดือน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ของ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 รวมถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางการปฏิบัติงานของ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ของ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. ช่วยให้ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 สามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งเกิดจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น อันจะส่งผลให้การจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ

4. ผู้สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาต่อยอด และเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ที่เหมาะสม และเพื่อนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดเพื่อช่วยให้ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

5. ผลการวิจัย

5.1 ประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในแต่ละด้าน ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า นโยบายรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเริ่มต้นปลูกกระแสจากหน่วยงานราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง และจัดอบรมให้ความรู้ ทำความเข้าใจกับส่วนราชการในภูมิภาค โดยเฉพาะในประเด็นด้านเศรษฐกิจ และสำหรับในระดับท้องถิ่นมีการจัดอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้บริหารการเมือง และพนักงานของ อบต. ดังนั้น องค์การ

บริหารส่วนตำบลควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์เฉพาะในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ชัดเจน เพื่อสร้างความพร้อมในแต่ละด้านอย่างเชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์

5.2.1 การบริหารการเปลี่ยนแปลง ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น อนาคตจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อช่วยพัฒนาองค์กรในด้านต่างๆ ให้มีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่ง อนาคตที่สามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ย่อมจะช่วยให้การดำเนินภารกิจเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ และทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงพื้นที่/ชุมชนได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญในทิศทางที่เหมาะสม

5.2.2 แผนยุทธศาสตร์ ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเตรียมการเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขององค์กรยุคใหม่ที่ช่วยให้การทำงานมีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างครอบคลุม โดยมีการเชื่อมโยงแผนงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อช่วยให้ อนาคตสามารถดำเนินภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.3 องค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นใน อนาคตเป็นแนวคิดที่เหมาะสมเนื่องจากจะช่วยให้ อนาคตสามารถปรับตัวและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาองค์กร ให้มีศักยภาพที่เข้มแข็ง และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหาร อนาคตจึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศองค์กรที่เหมาะสมกับการกระตุ้นให้พนักงานเกิดการเรียนรู้ และมีทัศนคติที่ดี รวมถึงเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในการทำงาน

5.2.4 เครือข่าย ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีผลประโยชน์ตอบแทนภายในเครือข่ายและการให้ความช่วยเหลือภายในเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า การทำงานแบบเครือข่ายมีความสำคัญอย่างมากต่อการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเครือข่ายเป็นเสมือนการทำงานแบบรวมพลังที่ช่วยให้ อนาคตและหน่วยงานภาคีได้รับผลประโยชน์จากการทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยเครือข่าย

จะช่วยให้ อบต.สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนได้ด้วยการใช้จุดแข็งของสมาชิกเครือข่าย เข้ามาใช้ในการแก้ปัญหา ทั้งนี้ อบต.จะต้องแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายเพื่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.5 ภาวะผู้นำ ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านศักยภาพในการสื่อสารเพื่อกระตุ้นจูงใจพนักงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานของทุกองค์กร ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งบทบาทสำคัญของการใช้ภาวะผู้นำควรประกอบด้วย การกระตุ้นจูงใจ การชี้แนะ การให้คำปรึกษา การตัดสินใจสั่งการ รวมถึงการจัดหาปัจจัยที่จำเป็นมาสนับสนุนการดำเนินงานของพนักงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

5.2.6 ด้านสมรรถนะของพนักงาน ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน และด้านการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า สมรรถนะของพนักงาน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า สมรรถนะของพนักงานเป็นคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานที่พนักงานทุกระดับของ อบต.ต้องมีเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของพนักงานให้สูงขึ้นย่อมช่วยให้พนักงานมีความรู้ความสามารถในทิศทางที่สอดคล้องกับภารกิจของ อบต. รวมถึงช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้น

5.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ อบต.ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 โดยภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ อบต.ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 มากที่สุด

5.4 สมรรถนะของพนักงาน องค์กรแห่งการเรียนรู้ ภาวะผู้นำ การกำหนดยุทธศาสตร์ และการพัฒนาเครือข่าย มีอิทธิพลในการทำนายความเป็นไปได้ของประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ อบต.ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ในภาพรวม โดยสามารถนำมาสร้างเป็นสมการถดถอยพหุคูณในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกสมการ

5.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้ (1) การบริหารการเปลี่ยนแปลง ปัญหาสำคัญอยู่ที่การมีทัศนคติเชิงลบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของ อบต. เนื่องจากพนักงานส่วนใหญ่ไม่ทราบอย่างชัดเจนว่าทำไมต้องมีการ

เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นใน อบต. และจะส่งอย่างไรต่อการทำงานในอนาคต จึงทำให้พนักงานส่วนใหญ่เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงได้สร้างความยุ่งยากในการทำงานเพิ่มมากขึ้น และทำให้ต้องมีการเรียนรู้แนวทางการทำงานใหม่ๆ ตลอดเวลา (2) แผนยุทธศาสตร์ ปัญหาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ อบต. ที่สำคัญคือ ประชาชนส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์จึงทำให้กิจกรรม โครงการบางประเด็นไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และยังพบว่าพนักงานระดับปฏิบัติส่วนใหญ่ไม่เข้าใจในแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้น และขาดศักยภาพในการปฏิบัติงานตาม โครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงไม่มั่นใจว่า อบต. จะสามารถดำเนินงานได้บรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัดได้อย่างมีคุณภาพ (3) องค์การแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ของ อบต. มีปัญหาสำคัญคือ เรื่องการทำงานร่วมกับแบบทีมบูรณาการ ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นใน อบต. ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาในอนาคต เช่น บรรยากาศองค์การ การจัดทำองค์ความรู้ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เป็นต้น (4) เครือข่าย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่าย ขาดความสม่ำเสมอเนื่องจาก อบต. และภาคีเครือข่ายมีกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่ลดลง และไม่สามารถสร้างและดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง (5) ภาวะผู้นำ ผู้บริหารของ อบต. มีปัญหาสำคัญในเรื่องของการสื่อสาร โดยไม่สามารถสื่อสารเพื่อสร้างศรัทธาและกระตุ้นจูงใจพนักงานได้ รวมถึงภาพลักษณ์ในการบริหารงานยังคงไม่ได้รับการยอมรับจากพนักงานทั้งในด้านคุณธรรมส่วนบุคคล และวิธีการพัฒนาศักยภาพของทีมงาน และพนักงาน (6) สมรรถนะของพนักงาน ปัญหาสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานคือ การมีทัศนคติเชิงลบต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น จึงทำให้พนักงานขาดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ รวมถึงไม่สามารถประยุกต์ใช้หลักทางวิชาการมาปรับใช้กับภารกิจได้ และ (7) ประเด็นยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า นโยบายรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่ขาดการสนับสนุนอย่างเข้มข้นในทางการปฏิบัติจึงทำให้เกิดปัญหาหลายประการ ได้แก่ (7.1) ขาดการกำหนดเป้าหมายที่สำคัญและแนวทางที่เหมาะสมกับพื้นที่/ชุมชน (7.2) ขาดการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนสำหรับการพัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ (7.3) ไม่มีหน่วยงานเฉพาะสำหรับดูแลภารกิจการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยตรง (7.4) ขาดการสนับสนุนในเชิงนโยบายจากรัฐบาล โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณซึ่งมีภารกิจที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก (7.5) ประชาชนไม่เห็นถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (7.6) ทัศนคติของประชาชนชาวไทยที่มีต่อประเทศเพื่อนบ้านในฐานะของผู้ที่ด้อยกว่า (7.7) แนวทางการดำเนินงานจากส่วนกลางขาดความชัดเจน และ (7.8) พนักงานส่วนใหญ่ขาดความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการพัฒนาตัวเอง

5.6 แนวทางการพัฒนาประเด็นยุทธศาสตร์ของ อบต. ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้ (1) (1) กำหนดเป้าหมายที่สำคัญและแนวทางที่เหมาะสมกับการพัฒนาพื้นที่/ชุมชนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (2) กำหนดแนวทางการพัฒนาพนักงานให้มีทักษะ และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง (3) กำหนดแนวทางการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (4) กำหนดแนวทางการให้ความรู้ด้านประชาคมอาเซียนในทุกมิติที่สามารถดำเนินการ ได้แก่ประชาชน เพื่อปรับทัศนคติและมุมมองที่มีต่อประเทศเพื่อนบ้าน (5) กำหนดแนวทางการพัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ และ (6) การปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยมีการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาหรือหน่วยวิเทศสัมพันธ์

6. อภิปรายผลการศึกษา

6.1 การบริหารการเปลี่ยนแปลง ผลการวิจัยพบว่า อบต. ให้ความสำคัญกับกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงาน และผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ผลวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ David L. Cooperrider, Whitney D. Gunter & Jacqueline M. Stavros (2003), John P. Kotter (2002), Larry Bossidy (2002) ที่ได้กล่าวถึง ความสำคัญของเป้าหมายสำคัญในการบรรลุผลสำเร็จในการบริหารการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรมีทิศทางในการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ตลอดจนทำให้พนักงานเกิดความเข้าใจได้ตรงกันเพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้บรรลุผลสำเร็จ

6.2 แผนยุทธศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า อบต. ให้ความสำคัญกับการเตรียมการเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์โดยมีการให้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบทราบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของทางราชการ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548) มุขได้กำหนดว่า แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปีของ อบต. จะต้องมีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญจากชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการตอบสนองปัญหาความต้องการของสาธารณชน

6.3 องค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า อบต. ได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อกำหนดภาพรวมผลสำเร็จของเป้าหมายในการทำงานให้ชัดเจน ก่อนกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินภารกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Peter M. Senge (1990) ที่เห็นว่า การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้จะช่วยขององค์กรมีการรับรู้และเข้าใจโลกทัศน์เกี่ยวกับงานอย่างเชื่อมโยงเป็นภาพรวม

จึงทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปในลักษณะขององค์กรวม โดยต้องใคร่ครวญและวางแผนระยะยาว เพื่อช่วยให้การทำงานเกิดความสมดุลและดำเนินการได้อย่างสร้างสรรค์

6.4 เครื่องช่วย ผลการวิจัยพบว่า อบต. ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของเครื่องช่วยในการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้น โดยเชื่อว่าการทำงานแบบเครื่องช่วย จะช่วยให้ อบต. สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Williams D. Eggers & Stephen Goldsmith (2005) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการภาครัฐโดยอาศัยเครื่องช่วยมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการติดต่อสื่อสารและการทำงานประสานกันระหว่างผู้ร่วมงานที่อยู่ต่างองค์กรมีประสิทธิภาพดีขึ้น รวมถึงแนวคิดในการสร้างเครื่องช่วยในการปฏิบัติงานมีแนวโน้มได้รับการยอมรับและเพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานนั่นเอง

6.5 ภาวะผู้นำ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพในการสื่อสารเพื่อกระตุ้นจูงใจพนักงานเป็นสิ่งที่ผู้บริหารของ อบต. จำเป็นต้องมีและได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อช่วยให้การผลักดันภารกิจให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Shelly Leanne (2010), James M. Kouzes & Barry Z. Posner (2002) และ Marshall Goldsmith, et.al., (2002) ที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสามารถสื่อสารให้พนักงานเข้าใจในแนวทางการทำงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ อุดุลย์ แสงสิงแก้ว (2555) และประทวน บุญรักษา (2554) มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้บริหารต้องพูดเป็นประชุมเป็นด้วยการสื่อสารให้ง่าย กระชับ เพื่อให้พนักงานมีความเข้าใจในแนวทางการบริหารงานขององค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงมีความกระตือรือร้นในการทำงาน

6.6 สมรรถนะของพนักงาน ผลการวิจัยพบว่า อบต. ให้ความสำคัญกับการให้บริการแก่ประชาชน โดยที่ผ่านมามีการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานเพื่อช่วยให้พนักงานทุกระดับของ อบต. มีคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานที่ อบต. ต้องการ อันจะนำไปสู่การการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงาน ก.พ. (2548) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่องค์กรต้องการจากข้าราชการเพื่อช่วยให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี และส่งผลทำให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการ เช่น สมรรถนะการบริการที่ดี โดยข้าราชการมีการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน ซึ่งส่งผลทำให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์คือ การทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน และสอดคล้องกับที่วรางค์ศิริ ทรงสิล (2550) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นสมรรถนะหลักของพนักงานที่สำคัญประการหนึ่ง โดยจะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการ ขั้นตอน หรือกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพหรือประสิทธิภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6.7 การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า อบต.ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนมากกว่าเรื่องอื่นๆ เนื่องจากการพัฒนาที่ดีและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานนั้นจะต้องได้รับความร่วมมือ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงมหาดไทย (2555, หน้า 52-59) ได้กล่าวไว้ว่า ประชาคมเศรษฐกิจย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ส่วนราชการในพื้นที่จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในระดับพื้นที่ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องเตรียมการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

6.8 การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า อบต.ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนารายได้เพื่อช่วยให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนา 3 ปี ซึ่งสอดคล้องกับที่กระทรวงมหาดไทย (2555, หน้า 52-59) ที่ได้ให้ความเห็นว่าการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องเตรียมการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และแสวงหาโอกาสเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาพื้นที่

6.9 การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า อบต.ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อช่วยให้ประชาชนมีความมั่นใจในความโปร่งใสในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงเป็นการลดความขัดแย้งและสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยให้เกิดกิจกรรมการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามที่ สำนักงาน ก.พ. (2555, หน้า 137-138) ได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาข้าราชการสู่ประชาคมอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรมไว้ว่า ต้องเน้นให้มีการจัดตั้งระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบและน่าเชื่อถือ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในเชิงการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย อบต.ต้อง (1) กำหนดเป้าหมายสำคัญและแนวทางที่เหมาะสมกับการพัฒนาพื้นที่/ชุมชนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของคนในชุมชน การพัฒนาจุดขายทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว (2) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพนักงานให้มีทักษะ และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น การให้บริการที่ดี การใช้ภาษาอังกฤษ ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน การเป็นนักเรียนรู้เพื่อเข้าใจการเปลี่ยนแปลง (3) สนับสนุนให้พนักงาน

ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เช่น การทำงานในรูปแบบใหม่ๆ มาตรฐานการทำงาน คุณภาพของผลงาน การปรับปรุงกฎระเบียบให้มีความคล่องตัวและเอื้อต่อการดำเนินภารกิจ (4) จัดกิจกรรมการสื่อสารข้อมูลในหลากหลายช่องทาง เช่น หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน การอบรม มุมความรู้ เพื่อช่วยให้ประชาชนมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในทุกมิติ (5) สร้างเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อนำจุดแข็งของสมาชิกเครือข่ายมาร่วมบูรณาการกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน และ (6) จัดตั้งหน่วยวิเทศสัมพันธ์เพื่อดูแลภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะ เช่น การให้บริการแก่ชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้บริการหรือขออนุญาตท่องเที่ยว ทำงาน หรือดำเนินกิจกรรมในพื้นที่จาก อบต. รวมถึงต้องมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของตน

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ประกอบด้วย (1) ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ในมิติอื่นๆ ในเชิงลึก เช่น การศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อการปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาเครือข่ายเพื่อการบริหารงานท้องถิ่น การพัฒนาสมรรถนะของพนักงานท้องถิ่นในในอนาคต เป็นต้น และ (2) ควรมีการศึกษาเรื่องในทำนองเดียวกันนี้ใน อบต. พื้นที่อื่นๆ เช่น กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบในการศึกษาเชิงลึกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์การ
พัฒนาแผนพัฒนาสามปีแผนปฏิบัติการและการติดตามประเมินผล. กรุงเทพฯ: กรม
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กระทรวงมหาดไทย. (2555). รายงานการศึกษาโอกาสและผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียนต่อกระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- ประทวน บุญรักษา. (2554). “บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ”. หลักการ
ทฤษฎีการบริหารและการบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี.
- วรพงศ์ศิริ ทรงศีล. (2549). การกำหนดขีดความสามารถหลักและขีดความสามารถด้านการบริหาร
จัดการของบุคลากร กรณีศึกษาบริษัท เอ็น เอส เค แบริงส์ แมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย)
จำกัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาระบบบริหารมนุษย์และ
องค์การ, คณะพัฒนาระบบบริหารมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารวิทยากร
มนุษย์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2555). คู่มือก้าวสู่ประชาคม ASEAN 2015.
กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุธี แก้วเขียว. (2553). "จับกระแสอาเซียน Emphasis on ASEAN Movement." โครงการตำรามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ส่งเสริมการผลิตผลงานวิชาการ) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. สมุทรสาคร: ยูไนเต็ด โปรดักชั่น เพรส.
- อดุลย์ แสงสิงแก้ว. (2555). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารยุคใหม่ (โครงการสัมมนาเพิ่มประสิทธิภาพผู้บัญชาการและผู้บังคับการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) (ออนไลน์): เข้าถึงได้จาก <http://www.matichon.co.th> (2555, 8 มิถุนายน).
- Bossidy, L., Charan, R., & Burck, C. (2002). Execution: The Discipline of Getting Things Done. New York: Crown Business..
- Cooperrider, David L., Gunter, Whitney D. & Stavros , Jacqueline M. (2003). Appreciative Inquiry Handbook: The first in A Series of AI Workbooks for Leaders of Change. San Francisco: Berrett-Koehler Publisher.
- Eggers, William D. (2005). "Governing By Network : The New Shape of the Public Sector" หนังสือเวทีนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- Goldsmith, Marshall. et.al. (2002). Global Leadership: The Next Generation. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Kotter, John P. (2002). 8 Steps for Leading Change [Online]. Available from: <http://www.kotterinternational.com/KotterPrinciples/ChangeSteps.aspx> (2010, 15 October)
- Kouzes, James M. & Posner, Barry Z. (2002). The Leadership Challenge. San Francisco : Jossey Bass Publishers.
- Leanne, Shelly. (2010). Leadership the Barack Obama way : Lessons On Teambuilding And Creating A Winning Culture In Challenging Times. New York: McGraw-Hill.
- Senge, Peter M. (1990) . The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization. London: Century Press.